

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัย  
ที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริหารงานของ  
ผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์  
ทางการเรียนของนักเรียน สังกัดสำนักงาน  
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน\*

A CAUSAL RELATIONSHIP MODEL OF FACTORS  
RELATED TO PRINCIPALS' ADMINISTRATIVE  
BEHAVIORS AFFECTING STUDENT ACHIEVEMENT  
UNDER THE OFFICE OF BASIC EDUCATION  
COMMISSION



ทศพร จันทนราช\*\*

สมุทร ชำนาญ\*\*\*

ไพรัตน์ วงษ์นาม\*\*\*\*

#### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1,359 คน ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วยตัวแปรแฝง 5 ตัว ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการ บรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการ การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครู การรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวม

\* วิทยานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

\*\* นิสิตหลักสูตรการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

\*\*\* อาจารย์ ดร. หัวหน้าศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา  
ที่ปรึกษาหลัก

\*\*\*\* รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ปรึกษาร่วม

และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามของตัวแปรแฝงที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 4 ตัวแปร การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS ในการหาค่าสถิติพื้นฐาน และใช้โปรแกรม LISREL 8.80 Student Edition ในการพัฒนาและตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ บรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการ การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครู การรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวม โดยปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการมีอิทธิพลโดยรวมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมากที่สุด และโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างเชิงเส้นของข้อมูลเชิงประจักษ์กลมกลืนระดับดี ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ ร้อยละ 83

**คำสำคัญ :** ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน/ ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน/ โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

## ABSTRACT

The purpose of this research was to develop and validate a causal relationship model of factors related to principals' administrative behaviors affecting student achievement under the Office of Basic Education Commission, based on the concepts of instructional leadership, school academic climate emphasis, teacher empowerment and collective teacher efficacy. The sample, derived by means of stratified random sampling, consisted of 1,359 teachers in the academic year 2008. There were five latent variables namely, instructional leadership, school academic climate emphasis, teacher empowerment, collective teacher efficacy, and student achievement. The research instrument was a set of questionnaires on the four latent variables related to principals' administrative behaviors. SPSS was used to derive descriptive statistics; LISREL 8.80 Student Edition was used to validate the causal relationship model.

The finding revealed that there were 4 major factors affecting student achievement under the Office of Basic Education Commission: instructional leadership, school academic climate emphasis, teacher empowerment and collective teacher efficacy. The total effect of instructional leadership factor was found having most effect on student achievement. The test result of empirical model was well fit, and the effects in the model showed that the path coefficient could be predicted 83 percent.

**KEYWORDS :** Student achievement/ Factors related to principals' administrative behaviors affecting student achievement/ A causal relationship model

## ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ความรู้และทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 3) การจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การบริหารการศึกษาครั้งสำคัญของประเทศไทย โดยเฉพาะการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านโครงสร้าง การบริหารงานของสถานศึกษาและหลักสูตรการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545ก) ซึ่งมาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปไปยังสถานศึกษาโดยตรง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545ข) ทำให้โครงสร้างการบริหารงานและหลักสูตรการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะแตกต่างไปจากเดิมโดยสถานศึกษาจะมีอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเองมากขึ้นทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องปรับบทบาทหน้าที่เพื่อปฏิบัติงานบริหารการศึกษาในรูปแบบใหม่ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการปฏิรูปการศึกษาระดับสถานศึกษา งานวิจัยหลายเรื่องได้ระบุตรงกันว่า ผู้บริหารที่เอาใจใส่ต่องานวิชาการ มุ่งเทให้กับงานพัฒนาการเรียนการสอน มีคุณธรรม และมีภาวะผู้นำ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษา ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี บุคลากรได้รับการพัฒนาและมีขวัญกำลังใจในการทำงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545ก) ซึ่งสอดคล้องกับบาร์ธ (Barth, 1990, p. 64) ที่ได้กล่าวว่า “ผู้บริหารโรงเรียน คือ กุญแจสำคัญของโรงเรียนที่ดี เพราะคุณภาพของโปรแกรมการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนคือเหตุผลสำคัญที่ทำให้ครูพัฒนาหรือหยุดชะงักกับงานที่ทำ ผู้บริหารโรงเรียนคือปัจจัยที่มีอิทธิพลที่สุดในการกำหนดบรรยากาศโรงเรียน ถ้าคุณแสดงโรงเรียนที่ดีให้ผมดูได้ ผมก็จะแสดงผู้บริหารโรงเรียนที่ดีให้ผมดูได้เช่นกัน (Show me a good school and I'll show you a good principal)” นอกจากนี้ผู้บริหารยังเป็นตัวแปรสำคัญในสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารเป็นคนไม่เอาจริง ไม่ตั้งใจในการบริหาร ไม่มีทักษะการบริหาร ทำงานไม่เป็นระบบ ขาดศีลธรรม องค์กรจะไปสู่ความเป็นเลิศไม่ได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 1)

จากการที่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่าง ๆ มีอำนาจในการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป จัดทำสาระของหลักสูตร และประเมินผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนในระดับการเรียนการสอน การตัดสินใจได้-ตกและการอนุมัติ การสำเร็จ

การศึกษาถึงแม้ว่าการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาทั่วประเทศจะใช้หลักสูตรเดียวกันของกระทรวงศึกษาธิการแต่จะมีความหลากหลายในทางปฏิบัติในเรื่องรูปแบบการเรียนการสอนตลอดจนการวัดและการประเมินผลที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาต่าง ๆ ภายในภูมิภาคเดียวกันและต่างภูมิภาค และจากการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในทุกสังกัดทั่วประเทศ ทั้งในปีการศึกษา 2549 (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2550, หน้า 17) และปีการศึกษา 2550 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2551, หน้า 3) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ทั่วประเทศยังอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ

นักวิชาการด้านการบริหารการศึกษาดังแต่อดีตจนถึงปัจจุบันได้มีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนซึ่งพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Instructional Leadership) บรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการ (School Academic Climate Emphasis) การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครู (Teacher Empowerment) และการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวม (Collective Teacher Efficacy) มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (Alig-Mielcarek & Hoy, 2005, pp. 17-19; Lee, Smith & Cromanger, 1995, pp. 2-11; Sweetland & Hoy, 2000, pp. 721-722, p. 724; Hoy, Sweetland & Smith, 2002, pp. 77-93) ผู้วิจัยจึงนำแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นกรอบในการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรม การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยใช้เทคนิคโมเดลลิสเรลวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรที่สังเกตได้ ผลการศึกษาจะทำให้ทราบปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรม การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำข้อค้นพบที่ได้นี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา อันจะนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

## วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรม การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับข้อมูลเชิงประจักษ์

## สมมติฐานของการวิจัย

การคัดเลือกตัวแปรและกำหนดความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรในโมเดลพัฒนามาจากหลายแนวคิด ได้แก่ แนวคิดของรอสและเกรย์ (Ross & Gray, 2006, p. 798) ที่ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสามารถดำเนินการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในทางอ้อมได้โดยการสร้างสภาพขององค์การให้มีลักษณะที่ก่อให้เกิดการพัฒนาการสอนและการเรียนรู้ แนวคิดของซายเบาร์ท และเวนเดล (Sybouts & Wendel, 1994, p. 19) ที่ว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนที่มีนักเรียน

มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูงแตกต่างจากภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ในโรงเรียนที่มีนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ และความแตกต่างหลักนั้นเนื่องมาจากความจริงที่ว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูงนั้นจะเป็นผู้นำทางวิชาการ แนวคิดของก๊อดดาร์ดและคณะ (Goddard et al., 2000 cited in Mcguigan, 2005, p. 67) ที่ว่าบรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการเป็นแรงจูงใจที่มีพลังต่อนักเรียนทุกคนเพื่อนำไปสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ และต่อครูทุกคนให้มีความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และ แนวคิดของโซเมช (Somech, 2005, p. 238) ที่ว่าการเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครูได้ให้คุณประโยชน์อย่างมาก ได้แก่ การเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ การปรับปรุงการปฏิบัติการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียน และแนวคิดของก๊อดดาร์ด ฮอย และวูล์ฟอล์ค ฮอย (Goddard, Hoy, & Woolfolk Hoy, 2000, pp. 22-23) ที่ว่าการรับรู้ความสามารถในภาพรวมของคณะครูสามารถปรุงแต่งสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นบรรทัดฐานของโรงเรียน จึงมีอิทธิพลที่แข็งแกร่งต่อพฤติกรรมของครู และส่งผลต่อมาที่พฤติกรรมของนักเรียนตามลำดับ จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น นำมาสรุปรวมเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการมีอิทธิพลเชิงบวกในทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนผ่านบรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการ การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครู และการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวมและมีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อบรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการ การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครู และการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวม
2. บรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการมีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครู การรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
3. การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครูมีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
4. การรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวมมีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

## วิธีดำเนินการวิจัย

### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ผู้วิจัยกำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 185 เขต เป็นระดับชั้น (Strata) ในการสุ่ม ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างโรงเรียน จำนวนเขตพื้นที่ละ 3 โรงเรียน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 453 โรงเรียน และครูผู้ให้ข้อมูลจำนวนโรงเรียนละ 3 คน รวมจำนวนครูผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 1,359 คน

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน มีจำนวนทั้งหมด 90 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบมีมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับ

เท่ากับ 0.95 รายละเอียดของแบบสอบถามแต่ละตอนเป็นดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามวัดภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน มีข้อคำถามจำนวน 23 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดบรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการมีข้อคำถามจำนวน 8 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดการเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครูมีข้อคำถามจำนวน 38 ข้อและตอนที่ 4 แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวม มีข้อคำถามจำนวน 12 ข้อ

#### **การเก็บรวบรวมข้อมูล**

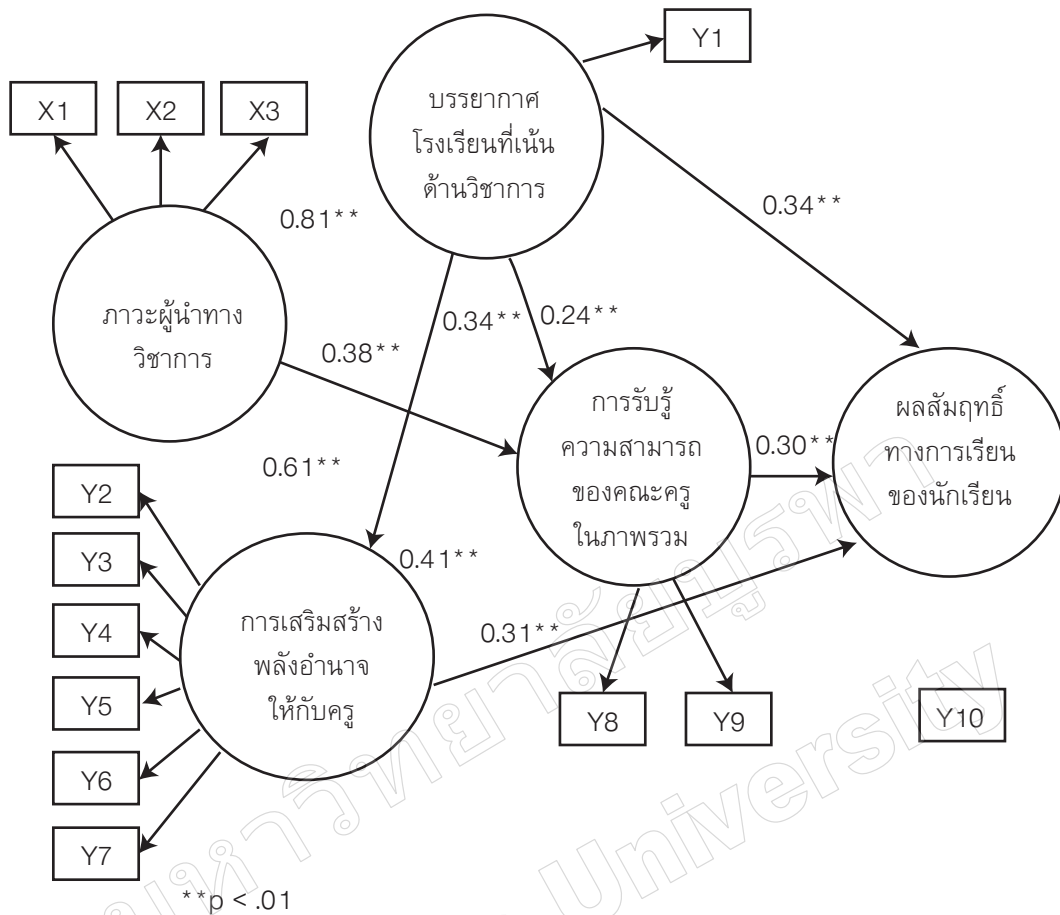
ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ ตั้งแต่วันที่ 18 ธันวาคม 2551 ถึง 17 มกราคม 2552 หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และให้คะแนนตามน้ำหนักที่กำหนดไว้ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 1,359 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.62

#### **การวิเคราะห์ข้อมูล**

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังนี้ 1) วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน เพื่อให้ทราบลักษณะการแจกแจงของตัวแปร 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้ทั้งหมดในโมเดลโดยใช้โปรแกรม SPSS เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับนำไปตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและ 3) ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรม LISREL 8.80 Student Edition

#### **ผลการวิจัย**

การวิเคราะห์แสดงค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลระหว่างตัวแปรในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหลังปรับความสัมพันธ์ของค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้ แสดงดังภาพที่ 1 และตารางที่ 1



ภาพที่ 1 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังปรับความสัมพันธ์ของค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้ที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตารางที่ 1 คำสัมพันธ์อิทธิพลของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังปรับความสัมพันธ์ของค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้

ตัวแปรผล (ตัวแปรตาม)	บรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการ			การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครู			การรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวม			ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน	0.81**	-	0.81**	0.61**	0.28**	0.89**	0.38**	0.55**	0.94**	-	0.83**	0.83**
บรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการ	-	-	-	0.34**	-	0.34**	0.24**	0.14**	0.38**	0.34**	0.22**	0.56**
การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครู	-	-	-	-	-	-	0.41**	-	0.41**	0.31**	0.12**	0.43**
การรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.30**	-	0.30**
ตัวแปรแฝงภายนอก	X1	X2	X3									
ค่าความเที่ยง	0.77	0.85	0.77									
ตัวแปรแฝงภายใน	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6	Y7	Y8	Y9	Y10		
ค่าความเที่ยง	1.00	0.76	0.79	0.84	0.77	0.71	0.57	0.83	0.87	1.00		
สมการโครงสร้างตัวแปรแฝงใน	ACA_EMP			TEA_EMP			COL_TEA			STU_ACH		
ค่า R-SQUARE	0.66			0.83			0.96			0.83		

\*\*p < .01 DE = อิทธิพลทางตรง IE = อิทธิพลทางอ้อม TE = อิทธิพลรวม

ค่าสถิติ : ( $\chi^2$ ) = 33.04; df = 34; P-value = 0.51; RMSEA = 0.0; NFI = 1.00; CFI = 1.00; SRMR = .0081; GFI = 0.99 และ AGFI = 0.97

โดยภาพรวมการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังปรับความสัมพันธ์ของค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้ ปรากฏว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (สุภมาส อังคุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ และรัชนิกุล ภิญญานานูวัฒน์, 2552, หน้า 21-25) ผลการตรวจสอบค่าสถิติไค-สแควร์ ( $\chi^2$ ) = 33.04; df = 34; P-value = 0.51; ค่า Relative



Chi-square= 0.97; ค่า RMSEA = 0.00; ค่า NFI = 1.00; ค่า CFI = 1.00; ค่า Standardized RMR = 0.0081; ค่า GFI = 0.99; ค่า AGFI = 0.97 และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีค่าเท่ากับ .83 แสดงว่า ตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ร้อยละ 83

#### สรุปผลการวิจัยตามสมมติฐาน 4 ข้อ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน มีอิทธิพลเชิงบวกทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนผ่านบรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการ การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครู และการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวม ด้วยขนาดอิทธิพลโดยรวม .83 ( $p<.01$ ) และมีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อบรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการ ด้วยขนาดอิทธิพล .81 ( $p<.01$ ) การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครู ด้วยขนาดอิทธิพล .61 ( $p<.01$ ) และการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวมด้วยขนาดอิทธิพล .38 ( $p<.01$ )

2. บรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการมีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครู ด้วยขนาดอิทธิพล .34 ( $p<.01$ ) การรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวม ด้วยขนาดอิทธิพล .24 ( $p<.01$ ) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ด้วยขนาดอิทธิพล .34 ( $p<.01$ )

3. การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครู มีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวมด้วยขนาดอิทธิพล .41 ( $p<.01$ ) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วยขนาดอิทธิพล .31 ( $p<.01$ )

4. การรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวมมีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ด้วยขนาดอิทธิพล .30 ( $p<.01$ )

#### การอภิปรายผลการวิจัย

จากโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตามสมมติฐานการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานเกี่ยวกับเส้นทางอิทธิพลระหว่างตัวแปรแฝงไว้ 4 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังปรับค่าความสัมพันธ์ของค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน มีอิทธิพลเชิงบวกในทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยส่งผ่านบรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการ การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครู และการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวมและมีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อบรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการ การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครู และการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวม

1.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนผ่านบรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการ การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครู และการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวม ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานและสนับสนุนแนวคิดของรอสและเกรย์ (Ross & Gray, 2006, p. 798) ที่ว่า ผู้บริหารโรงเรียนสามารถดำเนินการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางเรียนของนักเรียนในทางอ้อมได้โดยการสร้างสภาพขององค์การให้มีลักษณะ

ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาการสอนและการเรียนรู้ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของฮอลลิงเจอร์และเฮ็ค (Hallinger & Heck, 1996, 1998 cited in Hoy and Miskel, 2001, p. 302) ที่พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แต่อิทธิพลดังกล่าวส่งผลในทางอ้อม

1.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อบรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการ การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครู และการรับรู้ความสามารถของคณะครู ในภาพรวมผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐาน และสนับสนุนแนวคิดของ บาร์ธ (Barth, 1990, p. 64) ที่ว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นกุญแจสำคัญของโรงเรียนที่ดี เพราะคุณภาพของการจัดการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนเป็นสาเหตุที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ครูได้พัฒนาหรือหยุดชะงักกับการปฏิบัติงาน ผู้บริหารโรงเรียนคือปัจจัยที่มีศักยภาพสูงสุดในการกำหนดบรรยากาศของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเอ็ดมันด์ และออสตินกับเรย์โนลด์ (Edmonds, 1979, pp. 15-27; Austin & Reynolds, 1990, pp. 167-178) ที่พบว่า ภาวะผู้นำที่แข็งแกร่งของผู้บริหารโรงเรียนเป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญในการพัฒนาโรงเรียน

1.2.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อบรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานและสนับสนุนแนวคิดของนักการศึกษาอีกหลายคน ได้แก่ เบลสและเบลส; เช็พพาร์ด; เมอร์ฟี, เวล, ฮอลลิงเจอร์ และมิทแมน; และบอสเลอร์ท และคณะ (Blasé & Blasé, 1999, pp. 349- 378; Sheppard, 1996, pp. 325-344; Murphy, Weil, Hallinger & Mitman, 1982, pp. 22-27; Bossert et al., 1982 cited in Alig-Mielcarek & Hoy, 2005, p.13) ที่ว่า บทบาทและพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเป็นสิ่งที่สร้างสรรค้ให้เกิดบรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฮอลลิงเจอร์, บิคแมนและเดวิส (Hallinger, Bickman & Davis, 1996 cited in Leithwood & Hallinger, 2002, p. 16) และเอลิก-ไมเอิลคาเรค and Alig-Mielcarek, 2003, pp. 108-109) ที่พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อบรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการ

1.2.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครู ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐาน และสนับสนุนแนวคิดของฮิลและแรกแลนด์ (Hill & Ragland, 1995 cited in Cunningham & Cordeiro, 2003, p. 173) ที่ว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนได้มีการปรับเปลี่ยนจากบทบาทของการสั่งการ และการควบคุมไปสู่บทบาทของการแนะนำ การอำนวยความสะดวก การสนับสนุน และการประสานงานด้านความพยายามต่าง ๆ ในนามของโรงเรียน ซึ่งทำให้องค์การโรงเรียนมีลักษณะแบนราบ และยังได้มีการเสริมสร้างพลังอำนาจ และกระจายอำนาจการตัดสินใจให้กับครู ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชอร์ทเกรียร์ และเมลวิน (Short, Greer, & Melvin, 1994 cited in Short, Rinehart & Eckley, 1999, p. 2) ที่พบว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครูเกิดขึ้นเฉพาะในโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนมีความปรารถนาให้เกิดขึ้นเท่านั้นและยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของสวีทแลนด์และฮอย (Sweetland & Hoy, 2000, pp. 7 18-7 19) ที่พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีลักษณะสัมพันธ์กับครูแบบจันมิตร (Collegial Leadership) มีความสัมพันธ์กับการเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครู กล่าวคือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีลักษณะให้การสนับสนุน (Supportive) มีความผูกพันในลักษณะแบบ

เปิด (Egalitarian) และไม่มีลักษณะสั่งการหรือเข้มงวด (Neither Directive nor Restrictive) เป็นสิ่ง  
ที่นำไปสู่การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครู นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน  
ที่มีลักษณะสัมพันธ์กับครูแบบฉันทมิตร (Collegial Leadership) และบรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้าน  
วิชาการเป็นตัวแปรที่มีอำนาจในการพยากรณ์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครูในระดับสูง

1.2.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อการ  
รับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวมผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐาน และสนับสนุน  
แนวคิดของรอสและเกรย์ (Ross and Gray, 2004 cited in McGuigan, 2005, pp. 49-50) ที่ว่า  
การกระทำของผู้บริหารโรงเรียนที่จะมีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวม แต่  
งานวิจัยที่ศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการรับรู้ความสามารถ  
ของคณะครูในภาพรวมโดยตรง ผู้วิจัยพบว่า ยังไม่ปรากฏงานวิจัยที่เผยแพร่ไว้ก่อนหน้านี้ แต่มีงาน  
วิจัยที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ได้แก่ การศึกษาของรอส และเกรย์ (Ross & Gray, 2004 cited in  
McGuigan, 2005, pp. 49-52) ที่พบว่า ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพมีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้  
ความสามารถของคณะครูในภาพรวม

2. บรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการมีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อการเสริมสร้างพลัง  
อำนาจให้กับครู การรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ  
นักเรียน

2.1 บรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการมีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อการเสริมสร้าง  
พลังอำนาจให้กับครู ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานและสนับสนุนแนวคิดของก็อดดาร์ด  
สวีทแลนด์ และฮอย (Goddard, Sweetland, & Hoy, 2000, p. 690) ที่ว่า บรรยากาศโรงเรียนที่  
เน้นด้านวิชาการอาจจะจะมีอิทธิพลเชิงบวกต่อพฤติกรรมของครูได้หลาย ๆ พฤติกรรมซึ่งมีแนวโน้มที่  
ทำให้สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ การที่บรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการ  
มีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครู อาจเป็นเพราะว่าการเสริมสร้าง  
พลังอำนาจให้กับครูนั้นมิได้เกิดขึ้นในสุญญากาศ แต่บรรยากาศของโรงเรียนนั้นมีส่วนเอื้ออำนวยให้  
เกิดการพัฒนามีส่วนร่วมของครูและการเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครู (Sweetland & Hoy,  
2000, p. 720) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสวีทแลนด์และฮอย (Sweetland & Hoy, 2000,  
pp. 718-719) ที่พบว่า บรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการกับการเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครู  
มีความสัมพันธ์กัน และบรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการเป็นตัวแปรที่มีอำนาจในการพยากรณ์  
ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครูในระดับสูง

2.2 บรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการมีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อการรับรู้ความ  
สามารถของคณะครูในภาพรวม ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐาน และสนับสนุนแนวคิดของ  
ฮอย สวีทแลนด์ และสมิทธิ (Hoy, Sweetland, & Smith, 2002, p. 80) ที่ว่า บรรทัดฐานทางสังคมนั้น  
มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมวลสมาชิกในกลุ่มตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura,  
1986, 1997 cited in Hoy, Sweetland, & Smith, 2002, p. 80) ที่ระบุว่า การรับรู้เกี่ยวกับความ  
สามารถของตนเองและกลุ่มของคณะครูมีอิทธิพลต่อการกระทำของพวกเขา และก่อให้เกิดสิ่งที่ตาม  
มาคือ การกระทำเหล่านี้จะถูกตัดสินโดยกลุ่มซึ่งมีความสัมพันธ์กับบรรทัดฐาน ได้แก่ บรรยากาศที่  
เน้นด้านวิชาการเป็นบรรทัดฐานที่เกิดขึ้นจากความเชื่ออย่างแรงกล้าของคณะครูที่ให้ความสำคัญกับ  
ความมุ่งมั่นทางวิชาการในโรงเรียน (Hoy, Sweetland, & Smith, 2002, p. 80) ดังนั้น บรรยากาศ

โรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการอาจจะมีอิทธิพลเชิงบวกต่อทั้งการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของฮอย สวีทแลนด์ และสมิทธี (Hoy, Sweetland, & Smith, 2002, pp. 87-89) ที่พบว่า บรรยาภาคโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการมีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวม

2.3 บรรยาภาคโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการมีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐาน และสนับสนุนแนวคิดของ ฮอย สวีทแลนด์ และสมิทธี (Hoy, Sweetland, & Smith, 2002, p. 80) ที่ว่า บรรยาภาคโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการสามารถช่วยปรับปรุงแต่งสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนที่มีลักษณะเป็นบรรทัดฐานได้ซึ่งจะมีอิทธิพลอย่างสูงต่อพฤติกรรมของครู และต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของฮอย สวีทแลนด์ และสมิทธี (Hoy, Sweetland & Smith, 2002, pp. 87-89) ที่พบว่า บรรยาภาคโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แม้จะมีการควบคุมตัวแปรสถานภาพทางด้านเศรษฐกิจสังคม และยังสอดคล้องกับเอลิก-ไมเอิลคาเร็ค (Alig-Mielcarek, 2003, p. 112) ที่พบว่า บรรยาภาคโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการมีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

3. การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครูมีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

3.1 การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครูมีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวม ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐาน และสนับสนุนแนวคิดของ ก็อดดาร์ด (Goddard, 2002 cited in Ross, Hogaboam-Gray & Gray, 2003, p. 9) ที่ว่า ครูต้องมีโอกาสในการตัดสินใจเพื่อที่จะทำให้ความรู้สึกในการเป็นตัวแทนของกลุ่ม (Collective Agency) ได้รับการพัฒนา ซึ่งแนวคิดดังกล่าวเป็นไปในแนวทางเดียวกับแบนดูรา (Bandura, 1997, p. 501 cited in Goddard & Goddard, 2001, pp. 816-817) ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้นำที่มีความแข็งแกร่งคือผู้ที่สามารถรวมน้ำใจของบุคลากรให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อเป้าหมายร่วมกันได้และผู้ที่ได้เสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครูอาจจะสามารถเพิ่มระดับการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวมของโรงเรียนได้ ดังนั้น ภาวะผู้นำที่แข็งแกร่งและการเสริมสร้างพลังอำนาจอาจจะเป็นรูปลักษณะของชีวิตองค์การ (Aspects of Organizational Life) ที่สามารถสร้างการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวมได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนักการศึกษาหลายคน ได้แก่ ก็อดดาร์ด (Goddard, 2001, p. 25 cited in Goddard, 2002, p. 174) ที่พบว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับสมาชิกของกลุ่มสามารถช่วยพัฒนาการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวมได้ และก็อดดาร์ด (Goddard, 2002, p. 18 cited in McGuigan, 2005, p. 46) ที่พบว่า การที่ครูมีอำนาจในการตัดสินใจมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวมกล่าวคือ ยิ่งครูได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมการเรียนการสอนมากเท่าใดก็ยิ่งจะทำให้ระดับของการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวมมากขึ้นเท่านั้น

3.2 การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครูมีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐาน และสนับสนุนแนวคิดของโซเมซ (Somez, 2005, p. 238) ที่ว่าการเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครูได้ให้คุณประโยชน์อย่างมากมาย ได้แก่ การเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ การปรับปรุงการปฏิบัติการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ

ของนักเรียน การยกระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของคุณ และเพิ่มความเข้มข้นให้กับแรงจูงใจ ความผูกพัน และความพึงพอใจของคุณ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสวีทแลนด์และฮอย (Sweetland & Hoy, 2000, pp. 721-722, p. 724) ที่พบว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครูมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน โรงเรียนที่มีการเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครูจะทำให้มีคุณภาพการสอนและการเรียนรู้สูงด้วย และการเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครูเป็นตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ

4. การรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวม มีอิทธิพลเชิงบวกในทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานและสนับสนุนแนวคิดของก๊อดดาร์ด ฮอย และวูล์ฟอล์ค ฮอย (Goddard, Hoy, & Woolfolk Hoy, 2000b, pp. 22-23) ที่ว่าการรับรู้ความสามารถในภาพรวมของคณะครูได้ปรุงแต่งสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นบรรทัดฐานของโรงเรียน จึงมีอิทธิพลที่แข็งแกร่งต่อพฤติกรรมของครู และส่งผลต่อมาที่พฤติกรรมของนักเรียนตามลำดับ ซึ่งก๊อดดาร์ด ฮอย และวูล์ฟอล์ค ฮอย ได้อธิบายตามทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy Theory) ว่า เมื่อการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวมอยู่ในระดับที่สูง คณะครูในโรงเรียนมีความเชื่อว่าพวกเขาสามารถที่จะเข้าถึงนักเรียนและสามารถเอาชนะต่ออิทธิพลภายนอกที่เป็นเชิงลบได้ ความเชื่อเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวมดังกล่าวนี้ จะทำให้ครูมีความอดทนต่อความมานะพยายาม มีการวางแผนมากขึ้นกว่าเดิม มีความรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับก๊อดดาร์ดและก๊อดดาร์ด (Goddard & Goddard, 2001, p. 809) ที่ได้ให้แนวคิดว่าการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวมนั้นหมายถึง การรับรู้ของคณะครูในโรงเรียนว่าคณะครูทั้งหมดสามารถที่จะจัดระบบและบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามที่ต้องการ และมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อนักเรียน ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของนักการศึกษาหลายคน ได้แก่ แบนดูรา (Bandura, 1993 cited in Hoy & Miskel, 2001, p. 157) ก๊อดดาร์ด ฮอย และวูล์ฟอล์ค ฮอย (Goddard, Hoy, & Woolfolk Hoy, 2000b, pp. 26-27) ฮอย สวีทแลนด์ และสมิทธิ (Hoy, Sweetland, & Smith, 2002 cited in McGuigan, 2005, p. 45) และก๊อดดาร์ด โลเกอโฟ และฮอย (Goddard, Loderfer & Hoy, 2004, pp. 403-425) ที่พบว่า การรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวมมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ บรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการ การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครู และการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวม มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริหารงานดังกล่าว ซึ่งมีอิทธิพลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนส่งผลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนผ่านบรรยากาศโรงเรียนที่เน้นด้านวิชาการ การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับครู และการรับรู้ความสามารถของคณะครูในภาพรวมในระดับที่สูงมาก ซึ่งแสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนสามารถพัฒนาตนเองเพื่อให้ความเป็นผู้นำทางวิชาการได้ด้วยตนเอง และผู้บริหารการศึกษาระดับสูง

สามารถกำหนดเป็นนโยบายในการที่จะพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนให้มีความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำทางวิชาการเพื่อให้การบริหารงานโรงเรียนช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น เช่น การอบรม การสัมมนา และการลาศึกษาต่อ

#### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. หลังจากการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรม การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ควรนำรูปแบบดังกล่าวไปศึกษาเชิงคุณภาพเฉพาะรายกรณี เพื่อพัฒนาการบริหารโรงเรียนแต่ละแห่ง

2. การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรม การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อมูลที่นำมาศึกษานั้นมีทั้งข้อมูลระดับโรงเรียน ห้องเรียน และบุคคล ซึ่งข้อมูลที่มีระดับแตกต่างกันอาจทำให้มีผลต่อตัวแปรตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้นจึงควรนำการวิเคราะห์พหุระดับ (Hierarchical Linear Model: HLM) มาใช้ศึกษาด้วยก่อนที่จะดำเนินการวิเคราะห์เส้นทางต่อไป

#### เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2551ก). *คู่มือการจัดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6))*. วันที่ค้นข้อมูล 22 พฤษภาคม 2551, เข้าถึงได้จาก <http://www.niets.or.th/pdf/class2.pdf>
- สุภมาส อังศุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณและ รัชนีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์. (2552). *สถิติการวิเคราะห์สำหรับทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *ครูแห่งชาติ 2543*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกามนตรี.
- \_\_\_\_\_. (2545ก). *ผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ 2544*. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- \_\_\_\_\_. (2545ข). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). *สรุป สาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. 2550-2554)*. วันที่ค้นข้อมูล 12 มิถุนายน 2550, เข้าถึงได้จาก <http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/plan/p10/plan10/book/> สรุป สาระสำคัญของแผนพัฒนาฯฉบับที่10.pdf
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2550). *รายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2549 ระดับประเทศรวมทุกขนาดรวมทุกสังกัด*: วันที่ค้นข้อมูล 12 มิถุนายน 2550, เข้าถึงได้จาก [http://bet.obec.go.th/info\\_2006/result\\_bet2549/xxxxxxx99xxxxAP6Nat.pdf](http://bet.obec.go.th/info_2006/result_bet2549/xxxxxxx99xxxxAP6Nat.pdf)

- Alig-Mielcarek, J. M. (2003). *A model of school success: Instructional leadership, academic press, and student achievement*. Retrieved October 30, 2007, from Ohio State University Web site: [http://www.ohiolink.edu/etd/send-df.cgi?acc\\_num=osu1054144000](http://www.ohiolink.edu/etd/send-df.cgi?acc_num=osu1054144000).
- Alig-Mielcarek, J. M., & Hoy, W. K. (2005). *A theoretical and empirical analysis of the nature, meaning, and influence of instructional leadership*. Retrieved April 18, 2005, from Ohio State University Web site: <http://www.coe.ohio-state.edu/whoy/InstructLeadership.pdf>.
- Barth, R. (1990). *Improving schools from within: Teachers, parents and principals can make a difference*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
- Blasé, J., & Blasé J. (1999). Principals' instructional leadership and teacher development: Teachers' perspectives. *Educational Administration Quarterly*, 35(3), 349-378.
- Edmonds, R. (1979). Effective schools for the urban poor. *Educational Leadership*, 37, 15-27.
- Goddard, R. D. (2002). Collective efficacy and school organization: A multilevel analysis of teacher influence in schools. In Hoy, W. K., & Miskel, C. (Eds.), *Theory and Research in Educational Administration*, 1, 169-184.
- Goddard, R. D., & Goddard, Y. L. (2001). A multilevel analysis of teacher and collective efficacy. *Teaching and Teacher Education*, 17, 807-818.
- Goddard, R. D., Hoy, W. K., & Woolfolk Hoy, A. (2000). *Collective teacher efficacy: Its meaning, measure, and impact on student achievement*. Retrieved March 21, 2007, from Ohio State University Web site: <http://www.coe.ohio-state.edu/whoy/CollectiveEfficacy.pdf>.
- Goddard, R. D., LoGerfo, L., & Hoy, W. K. (2004). High school accountability: the role of perceived collective efficacy. *Educational Policy*, 18(3), 403-435.
- Goddard, R. D., Sweetland, S. R., & Hoy, W. K. (2000). Academic emphasis of urban elementary schools and student achievement in reading and mathematics: A multilevel analysis. *Educational Administration Quarterly*, 36(5), 683-702.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2001). *Educational administration: Theory, research and practice*. (6<sup>th</sup> ed). Singapore: McGraw-Hill.
- Hoy, W. K., Sweetland, S. R., & Smith, P. A. (2002). Toward an organizational model of achievement in high schools: The significance of collective efficacy. *Educational Administration Quarterly*, 38(1), 77-93.
- Lee, V. E., Smith, J. B., & Cromanger, R. G. (1995). Another look at high school restructuring: More evidence that it improves student achievement and more insight into why. *Issues in Restructuring Schools*, 9, 2-11.

- Leithwood, K., & Hallinger, P. (2002). *Second international handbook of educational leadership and Administration: Part One*. Dordrecht, The Netherland: Kluwer Academic Publishers.
- McGuigan, L. (2005). *The role of enabling bureaucracy and academic optimism in academic achievement growth*. Retrieved September 21, 2007, from Ohio State University Web site: <http://www.ohiolink.edu/etd/send-pdf.cgi?osu1123098409>.
- Murphy, J., Weil, M., Hallinger, P., & Mitman, A. (1982). Academic press: Translating high expectations into school policies and practices. *Educational Leadership*, 40(3), 22-27.
- Ross, J. A., Hogaboam-Gray, A., & Gray, P. (2003, March). The contribution of prior student achievement and school processes to collective teacher efficacy in elementary schools. *Paper presented at the annual meeting of the American Educational Research Association*.
- Ross, J. A., & Gray, P. (2006, March). School Leadership and Student Achievement: the Mediating Effects of Teacher Beliefs. *Canadian Journal of Education*, 29(3), 798-822.
- Sheppard, B. (1996). Exploring the transformational nature of instructional leadership. *Alberta Journal of Educational Research*, 42(4), 325-344.
- Short, P. M., & Rinehart, J. S., & Eckley, M. (1999). *The relationship of teacher empowerment and principal leadership orientation*. Retrieved July 21, 2010, from <http://www.highbeam.com/doc/1P342964409.html>.
- Somech, A. (2005). Teachers' Personal and Team Empowerment and Their Relations to Organizational Outcomes: Contradictory or Compatible Constructs? *Educational Administration Quarterly*, 41(2), 237-266.
- Sweetland, S. R., & Hoy, W. K. (2000). School characteristics and educational outcomes: toward an organizational model of student achievement in middle schools. *Educational Administration Quarterly*, 36(5), 703-729
- Sybouts, W., & Wendel, F. C. (1994). *The training and development of principals*. London: Greenwood Press.

“ Good things can come from unexpected places.

บางครั้งสิ่งดี ๆ ก็อาจมาจากที่ซึ่งคุณคาดไม่ถึง ”